

Samenwerken aan een gezonde leefomgeving

Jaarbericht 2025

Voorwoord

Bij de Brabantse Milieufederatie (BMF) werken we aan de verduurzaming van onze leefomgeving, de bescherming van de natuur en het verbeteren van het milieu. We streven daarbij naar een natuurinclusieve samenleving.

Binnen de verschillende maatschappelijke transities zetten we ons in voor een gezonde leefomgeving. Dat is een leefomgeving waarin de luchtkwaliteit goed is, het water en de bodem schoon zijn en waarin mens en dier zo min mogelijk overlast ondervinden van bijvoorbeeld lichtvervuiling, geluidsoverlast en stank.

De BMF werkt hierbij van oudsher samen met de provincie, terreinbeheerders, bij ons aangesloten lokale natuur- en milieuorganisaties en het Netwerk Goed Boeren. Steeds vaker zoeken we ook samenwerking met andere maatschappelijke partijen. Ook informeren we Brabanders via blogs met tips voor een duurzaam leven, want wij geloven dat iedereen een bijdrage kan leveren aan een gezonde leefomgeving. Zo organiseren we jaarlijks de campagne Nacht van de Nacht voor bewustwording van lichtvervuiling en in 2025 een campagne over alternatieven voor vliegreizen. En we proberen het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in Brabant verder terug te dringen.

Hoe we dat in 2024 hebben gedaan en wat we verder gaan doen in 2025, vertellen we in dit jaarbericht. Laten we samenwerken aan een gezonde leefomgeving!

Femke Dingemans
directeur-bestuurder
Brabantse Milieufederatie

115 aangesloten organisaties

Groene vrijwilligers bij jou in de buurt!

Door heel Brabant zijn groene vrijwilligers van lokale natuur- en milieuorganisaties actief. Zij steken de handen uit de mouwen om in hun omgeving de natuur te beschermen, te versterken en uit te breiden. Bijvoorbeeld door buurtvoedselbossen aan te leggen, natuurgebieden te onderhouden of in gesprek te gaan met gemeenten of waterschappen over het belang van natuur en biodiversiteit.

*Ook jij kan vandaag nog groene
vrijwilliger worden!*

Kijk voor meer informatie op
brabantsemilieufederatie.nl/lokaal

Agrarische & voedseltransitie

De BMF werkt mee aan de transitie naar een grondgebonden, natuurinclusieve en biologische landbouw, waar zowel natuur als boer beter van worden. We laten goede voorbeelden zien en inspireren overheden tot beleid dat recht doet aan boeren die stappen zetten naar een natuurinclusieve bedrijfsvoering.

Verbinding duurzame landbouw en maatschappij

Met het project Boer&Buur met Natuur werken we aan de verbinding van biologische en natuurinclusieve boeren met de maatschappij, zodat consumenten lokaal hun duurzame producten kunnen kopen. We ondersteunen het Netwerk Goed Boeren, hét kennis- en belangennetwerk voor natuurinclusieve en bioboeren in Brabant, door kennisbijeenkomsten te organiseren. In 2024 vierde het netwerk zijn 10-jarig bestaan met een symposium over het verdienmodel van natuurinclusieve, duurzame boeren.

Brabants Bodem

In het samenwerkingsproject Brabants Bodem ontwikkelen we met een kenniscentrum cursussen voor

boeren over de natuurlijke bestrijding van onkruid en plaaginsecten. Met financiering van Brabants Bodem zijn in 2024 zes voedselbossen aangelegd bij boeren. In 2025 gaan we aan de slag met de kennisontwikkeling van particuliere en agrarische voedselbossen.

Stappen vanuit beleid

Samen met natuurorganisaties riepen we overheden in 2024 op tot het terugdringen van chemische bestrijdingsmiddelen via beleidsvorming. Ook stuurden we met onder andere de Dierenbescherming en ZLTO een statement aan de provincie over knelpunten in wetgeving voor dierenwelzijn en milieu in de veehouderij. In 2025 gaan we met deze partijen op zoek naar oplossingen voor beter dierenwelzijn én een beter milieu.

*“We werken aan de
verbinding van biologische
en natuurinclusieve boeren
met de maatschappij.”*

Frans Timmermans op bezoek bij het Netwerk Goed Boeren, op de
boerderij van Janine en Paul den Dunnen-Keller in Lage Zwaluwe.

Circulaire transitie

Hergebruik en reparatie van spullen raken steeds meer ingeburgerd in Brabant en dat is een goede zaak. Goed voorbeeld doet goed volgen en daarom zetten wij ons in om circulaire initiatieven bekend te maken en een stap verder te helpen.

Circulaire ondernemers en initiatieven

In 2024 hebben we met een circulaire fietstocht in Tilburg en de Kringlogo-prijs aandacht gevraagd voor circulaire ondernemers en burger-initiatieven. Het Ecodorp Klein Oers won de Kringlogo-prijs voor het meest circulaire bewonersinitiatief van Brabant. In 2025 organiseren we weer de Kringlogo-verkiezing én lanceren we een kaart waarop Brabanders circulaire initiatieven, winkels en ondernemers in de buurt kunnen vinden.

“In 2025 lanceren we een kaart waarop Brabanders circulaire initiatieven, winkels en ondernemers in de buurt kunnen vinden.”

Inspireren

Om gemeenten handelingsperspectief te geven op het gebied van hergebruik en circulariteit, organiseerden we in 2024 een juridische workshop rondom dit thema. In 2025 informeren we Brabanders via een webinar over biobased isoleren.

Daarnaast doen we mee aan de Zero Waste Week en gaat op een praktijkschool een reparatie/upcyclingproject van start waarin meubels een tweede kans krijgen. Zo maken we studenten enthousiast voor een toekomst in de circulaire economie.

Uitreiking Kringlogo-prijs aan Ecodorp Klein Oers.

Bezoek aan La Poubelle...

...en Vodde tijdens de circulaire fietstocht.

Energietransitie

Het versnellen van de energietransitie is van groot belang voor het tegengaan van klimaatverandering. Door energieprojecten slim in te richten, met oog voor landschap en biodiversiteit, gaan zowel omwonenden als natuur erop vooruit. Wij noemen dat 'ecologische participatie'.

Informeren en inspireren

In 2024 hebben we ingezet op het informeren over de mogelijkheden van natuurinclusieve energieprojecten. We hebben burgers opgeleid tot energieboswachters en gemeenten en waterschappen geïnspireerd bij de Masterclass Natuurinclusieve Energietransitie. Ook in 2025 blijven we partijen stimuleren om in Brabant de eerste Energietuin te ontwikkelen.

Servicepunt

Op ons Servicepunt Energie kunnen met name leden van onze aangesloten organisaties en lokale energiecoöperaties terecht met vragen op het gebied van de natuurinclusieve energietransitie. In 2024 zijn we op die manier over meer dan 20 projecten of initiatieven benaderd. In 2025 gaan we uiteraard door met het Servicepunt.

Regionale Energie Strategieën

We zijn constructief partner op het gebied van natuurinclusiviteit, besparing en participatie in de vier Brabantse Regionale Energie Strategieën. We werken daarbij samen met de andere partners van de Participatiecoalitie. In de RES Hart van Brabant nemen we deel aan de verkenning 'Wind boven nieuw bos' om binnen de energietransitie ook nieuwe natuur te gaan realiseren.

“In 2024 hebben we ingezet op het informeren over de mogelijkheden van natuurinclusieve energieprojecten.”

Masterclass Natuurinclusieve Energietransitie.

*“We adviseren beleidsmakers over
hoe zij de Brabantse natuur kunnen
beschermen.”*

Landschappelijke transitie

De natuur in Brabant is prachtig en belangrijk voor een gezonde leefomgeving. Maar het gaat niet goed met de Brabantse natuur. Daarom zetten wij ons in voor behoud, bescherming en versterking van de natuur.

Natuur beschermen via beleid

We adviseren beleidsmakers over hoe zij de Brabantse natuur kunnen beschermen. Dat doen we door deel te nemen aan de gebiedsprocessen in de Peel en het Ulvenhoutse Bos, waar we ons inzetten voor reductie van stikstof en natuurherstel.

Daarnaast leveren we een bijdrage aan de Agenda Natuurinclusief en aan de aanpassing van het nieuwe Actieplan Brabantse Bomen van de provincie.

Procedures en ondersteuning

De BMF voert juridische procedures als de natuur in het gedrang komt. We ondersteunen lokale natuur- en milieuorganisaties bij hun activiteiten en geven hen advies. In 2024 verzorgden we trainingen over de bescherming van bomen en over

participatie in gebiedsprocessen. Daarnaast organiseerden we werkmiddagen over de bescherming van zandpaden en rechten van de natuur. Daar gaan we in 2025 mee door. We organiseren dan ook opnieuw een training over de Omgevingswet.

Aandacht voor de natuur

We laten zien hoe belangrijk de natuur is. Met de verkiezing van het mooiste Brabantse zandpad hebben we in 2024 de natuurwaarden van zandpaden op de kaart gezet. We organiseerden de BMF-lezing dit jaar over rechten van de natuur en schreven een dichtwedstrijd uit om de natuur een stem te geven. Begin 2025 kiezen we de Natuurdichter van Brabant.

Water- en klimaattransitie

Steeds meer overheden en burgers nemen maatregelen om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. Wij blijven hen inspireren en stimuleren om daarmee verder te gaan, verdroging te voorkomen en de grondwaterbalans in Brabant voor mens en natuur op orde te krijgen.

Grondwaterperikelen

In 2024 bepaalden we samen met de terreinbeherende organisaties welke maatregelen binnen natuurgebieden genomen kunnen worden om verdroging tegen te gaan. Als er geld beschikbaar is, zullen deze maatregelen de komende jaren

worden uitgevoerd. In 2025 blijven we betrokken bij het grondwaterconvenant en de droogteagenda. Daarnaast volgen we de ontwikkelingen rondom de Kaderrichtlijn Water, ook in relatie tot het terugdringen van bestrijdingsmiddelen.

De waterwandeling in het Bossche Broek Zuid.

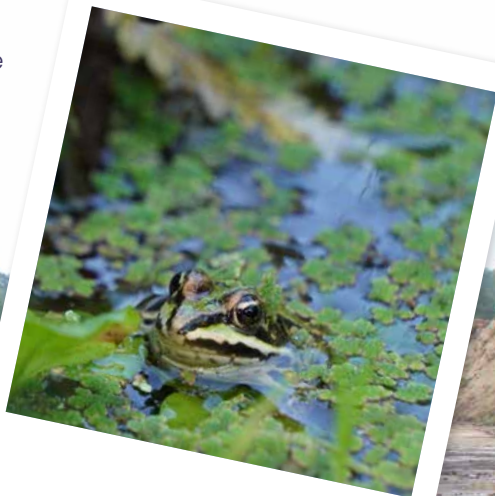
Inwoners aan Zet

Met het project Inwoners aan Zet stimuleren we inwoners, bewonersinitiatieven en gemeenten om samen te werken aan waterinfiltratie en biodiversiteit. Inmiddels doen 7 gemeenten uit het werkgebied van waterschap De Dommel mee aan het project. In 2025 gaan we op zoek naar uitbreiding van deelnemers.

Informeren en inspireren

We zijn op pad geweest met geïnteresseerden in natuurgebied Bossche Broek Zuid, waar gidsen van Brabants Landschap en lokale

natuurorganisaties ons informeerden over de natuur ter plaatse en de natuurherstelmaatregelen die op dat moment uitgevoerd werden. Op verzoek van de provincie voerden we het project buurtvoedselbossen uit, voor gemeenteambtenaren en initiatiefnemers. In 2025 blijven we activiteiten voor onze achterban organiseren om te laten zien wat er buiten speelt op het gebied van water en klimaat en welke oplossingen mogelijk zijn.

**We komen
ook op
plekken
zonder
postcode.**

Een mooi en duurzaam Nederland voor iedereen! Dat is waar de Natuur en Milieufederaties zich voor inzetten. Bijvoorbeeld met Plan Boom. Door 10 miljoen bomen in heel Nederland te planten, werken de Natuur en Milieufederaties samen met vrijwilligers en partners aan het verkleinen van de CO₂-uitstoot en maken we onze leefomgeving mooier, groener en gezonder.

De Natuur en Milieufederaties ontvangen een jaarlijkse bijdrage van de Postcode Loterij. Dankzij onze deelnemers kunnen wij naast de Natuur en Milieufederaties meer dan 175 andere organisaties ondersteunen. Samen met hen werken we aan een rechtvaardige, groene en gezonde wereld voor iedereen. Sinds de oprichting van de Postcode Loterij in 1989 hebben we al ruim € 7,3 miljard aan goede doelen kunnen schenken. **Samen voor een betere wereld: postcodeloterij.nl**

Dankzij u.

Colofon

Brabantse Milieufederatie
Heuvelring 92
5038 CL Tilburg

Fotografie

Jorn van Essen
Leonie Franken
Eddie Mol
Lene Renner
Charlie Silvrants
Marion van der Velden

Ontwerp en opmaak

Laurens Uilenbroek

Samen voor een mooi en duurzaam Brabant

De BMF staat voor een schoon milieu, een vitale en rijke natuur, een gevarieerd landschap en een duurzame economie. Nu en straks.

Ons doel is het realiseren en versnellen van de overgang naar een duurzaam Brabant. Dat doen we als BMF samen met 115 aangesloten organisaties en andere partners. Zo werken we al meer dan 50 jaar samen aan meer impact in Brabant!

bmf@brabantsemilieufederatie.nl
www.brantsemilieufederatie.nl

Wij worden gesteund door:

Provincie Noord-Brabant

